

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények külföldiek

Kiadóhivatal:
Winkler János könyvtáros-iroda
hova
az előfizetések és hirdetések
berendelését külföldiek
Kérletek nem adhatók vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben hazhoz fordva vagy
vidékre postán külföldre
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
hónapokra 1 frt.

Hirdetmények díja.
3 hasasos petit sorrett, vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyitlatter sora 15 kr.

Zeyk Dániel főispán beiktatása.

Folyó hó 8-án ő Felsége megkoronáztatásának 20-ik évfordulóján alkotmányos, szép ünnepet ült vármegyénk közönsége. A megyeház nagy terme szűk volt a megjelentek sokaságához képest. Pontban 10 órakor nyitotta meg a gyűlést éljenzés között, diszmagyarba öltözve. Csató János alispán, előadván, miszerint ő Felsége a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére b. Kemény Kálmán főispán ő nagyméltóságát véglegesen Maros-Torda vármegye főispánjává, helyébe pedig vármegyénk főispánjává Zeyk Dániel országgyűlési képviselőt nevezte ki; e közgyűlés tárgya új főispánunk esküvője és főispáni székébe való beiktatása lesz. Ezután felolvastattott a belügyminiszteri leirat, melyet élénk éljenzéssel fogadott a közgyűlés, valamint felolvastattott b. Kemény Kálmán főispán búcsú-levele, minnek viszonzásul, azon szívvel és a letelt nyolc év folyamán mind bensőbbé vált viszonyból folyólag, mely közte és vármegyénk között kifejlődött és azon számos érdemeinek elismerésül, melyeket vármegyénk közügyeinek vezetésében, közjavanak előmozdításában, a békés egyetértés elősegítésében tapasztalt és bölcs eljárásával szerzett, meleg köszönetet szavazott a közgyűlés s a közérzetnek megfelelőleg búcsúirat küldését határozta el.

Elnöklő alispánunk ezután indítványozta, hogy Zeyk Dániel ő méltóságát a gyűlésben való megjelenésre küldöttség kérje fel, minnek folytán Szalanczy Lőrincz vezetése alatt gr. Bethlen Sándor, Zeyk Gábor, Kiss Bálint kamarás, dr. Mohay Sándor, országgyűlési képviselő, Blaska Ubald bányatanácsos, Popp György pénzügyigazgató, Hegedűs János, Fogarasi Albert rektor prof., Tókos Sándor esperes, Csiky László kir. ügyész, Deli Ödön minorita házfőnök, Novák Ferencz, Kovács Gyula, Szócs József polgármesterek jelöltettek ki a küldöttségbe.

Rövid idő múlva zajos éljenzés jelzé az új főispán közeledését s amidőn fényes díszöltönyben kíséretével belépett az ő Felségeik és Deák Ferencz arképeivel ékített gyűlésterembe, az egész közönség felállva mindaddig éljenzett, a míg Csató alispán röviden üdvözölve, felkérte esküje letételére, mit a főjegyző előolvasása után, férfias, komoly méltósággal elmondván, az ujlag felhangzó éljenzés közben elfoglalta elnöki székét s a következő szép beszéddel köszöntött be:

Tisztelt törvényhatósági közgyűlés.

Midőn ő császári és királyi Felsége, legkegyelmesebb urunk, királyunk kegyes intézkedése és a magas kormány bizalma folytán nemes Alsó-Fehérvármegye főispáni és ezzel a t. t. h. k. elnöki székét elfoglalom, teljes tudatában vagyok azon nagy és súlyos feladatoknak melyeknek megoldására vállalkoztam; teljesen ismerem azon óriási munkakört, melyet részben magamnak kellend a jövőben betöltenem, részben pedig segédkezniem kell másoknak a munkakörszabályban; s míg egyrészt látom, érzem a rám várakozó feladatok súlyát, teljes mértékben érzem másrészt egyéni gyöngeségemet és látom a külsőséget, a szolgáltatandó munka nagysága és annak csekély ereje között, kitől a munka joggal váratik.

És ha mégis bizonyos megnyugvással, bizonyos bizalommal nézek a jövő elébe, teszem azt két okból: az egyik, egy szubjektív természetű ok, s azon hitemben leli magyarázatát, hogy az önzetlen törekvés, az odaadó szorgalom, a kötelességek feltétlen komoly mérlegelése, gyakran a faktorok egyenlőtlenségében rejülő különbözőzetet megszünteti, s eredmények lesznek felmutathatók ott, hol az egyéni gyöngeség segítségére az önzetlen jószándék jön.

A másik ok, mely biztatón hat rám, azon erős hit és meggyőződés, hogy megyénk érdekében kifejtendő munkásságom közben ott fogom találni mindenütt, mint társunkasokat, nemes Alsó-Fehérvármegye hazafias tisztikarát; ott fogom találni a törvényhatósági k. gy. minden tagját és végre ott fogom találni nemes Alsó-Fehérvármegye minden lakosát. És ezen feltételemben nem is fogok csalódni; sokkal régebben forgok Alsó-Fehérvármegye közelében, semhogy ne lett volna alkalom szám-talanszor meggyőződni arról, hogy úgy e megye tisztikara, valamint közönsége, erénytelen buzgalommal, odaadó hazafias lelkesedéssel ragad meg minden alkalmat, midőn a közjó igényeket formál munkássága iránt. És viszont, sokkal régebben forgok Alsó-Fehérvármegye közelében, sokkal többször volt alkalmam e nemes megye részéről tapasztalhatni, hogy csekély személyem iránt, csakis a jószándékok által indokolt, s általam elég nagyra sohasem becsülhető bizalommal viseltetik: sem hogy kételkednem szabadna egy percig is abban, hogy az eddig tapasztalt bizalmat nélkülözni volnék kénytelen mozt, midőn újabb, tágabb körű munkásságom meggyőzőre lépek.

Tisztelt t. h. közgyűlés!

Az igény melylyel a modern állam és a modern társadalom a közigazgatás iránt fellép; a kívánalom, mely részben a helyhatósági ügyek kezelése, részben az állami funkciók teljesítése folytán a közigazgatás és annak kezelői iránt formálódik, oly sok oldalú és fontos, hogy valóban a közigazgatási közegek egész munkakörére szükség van, hogy nagyfontosságú feladataiknak kellő mértékben megtudjanak felelni.

Igy van ez minden civilizált államban, sokszorosan így van hazánkban, hol az életviszonyok különbözősége, a különböző faji, vallási és társadalmi felfogások, mind mennyi komplikáló faktor jelentkezik közigazgatásunkban.

Ezekhez járul azon rohamos, gyors fejlődés, mely közállapotainkban észlelhető; ugr, hogy míg egyrészt látunk szabványokat, melyek messze megelőzték az élet kívánalmait; másrészt látjuk a fejlődő életet a szabványok békői, korlátai által szabad, egészséges fejlődésében gátolva. Látjuk, hogy a szabvány, mely tegnap a társadalmi igényeket kielégítette, törekvés-ít elősegítette, vágyai és céljai elérésében, mint támpont, mint emeltyű, jó szolgáltatásokat tett, ma alkalmazva, mint értékét vesztett eszköz jelentkezik, melyet a társadalom vagy megkerül, vagy zavarólag hat rendes fejlődési praecessusára.

A holt szabványoknak a mindig fejlődő változó élet viszonyaihoz való alkalmazása képezi a közigazgatás legnehezebb, legfontosabb feladatát. Mentől inkább össze simul alkalmazásában az intézkedés az étellel, mentől inkább elveszti sic volo sic jubeo jellegét: annál inkább fog a társadalom igényeinek megfelelni, fog a társadalmi fejlődés támaszul szolgálni.

Igy és ily szempontból bírálva el a dolgot, nem zárkozhatunk el azon óriási feladatok méltatásától, melyek a közigazgatás kezelőire hárulnak, kiknek nemcsak az alapos elméleti képzettséget, nemcsak kiváló igazságszeretetet, hivatászerű szorgalmat keresünk, de keressük ezenkívül az egymástól elütő életviszonyok pontos ismeretét és keressük azt a magas, hazafias törekvést, mely kell hogy minden intézkedéseiket átlengje, vezérelje egy pont felé, mely céljat képezi minden eljárásunknak, mely tulajdonképen az összes államélet célja: a társadalmi békés együttélés, a társadalom nyugodt fejlődésének biztosítása.

Én kérem Alsófehérvármegye autonóm tisztviselői karát, hogy ez irányban eddig folytatott hazafias munkásságukat folytassák ezután is; folytassák azon hazafias lelkesedéssel, az újabb és újabb akadályok, nehézségek által megerősített akaraterővel, a mint azt tették eddig — és legyenek róla meggyőződve, hogy enzim mindenütt ott fognak találni, mint ki kötelességszerűen, de nemcsak kötelességből, éber figyelemmel fogom kísérni hazafias munkájukat és kész örömmel fogok segédkezni ott, a hol arra szükség fog mutatkozni.

A nagy munka azonban nem kizárólag autonóm tisztviselőinkre hárul. Részt kell abban venni e nemes megye közönségének is, részt kell és részt fog venni Alsófehérvármegye közállapotaink kiépítésének nagy munkájában; gyakorolni fogja, — a mint gyakorolta eddig is — sőt szükség esetén fokozottabb mértékben fogja gyakorolni törvényeinkben biztosított ellenőrzési és intézkedési jogait; követni fogja azon ósok példáját, kiknek szellemé e tereben maig is él, és kiknek hazafias eré-

TÁRCZA.

Az én Dani bácsim.

— Rajz. —

(Folytatás.)

— Jó ember legyen belőled. Ide vigyázz, mert egykor számon kell tőle kérned, ha magyar vagy. Mikor kiűtött a revolúció, elszöktem másodszer is, nem akartam szolgálni a császárt, szerencsétlen voltam most is, mint mind-nben a világon, befogtak s bezártak Dévavára földalatti lyukaiba. Istenem miért is nem tudtak megölni? Nem tartották érdemesnek kivágni ezt a féreg-rágta törzset: az én életemet. Sokáig ültem ott, nagyon sokáig, nem látva a napot, gyötrelmem hívó párnáin hente regve. Egyszer aztán lövéseket hallottam. A mieink megtámadták a várat. Egy golyó a puskaporos toronyba csapódott s ezzel az egész mindenség a levegőbe repült. Ott jártam én is a lellegek között, mint a vulkán égig lövelt lávájának egyik morzsája. Homályosan emlékszem, de mégis emlékszem a társak fent szállingózó véres rongyaira, a lőpor ugy szétlépte valamennyit, mint a vihar a koldus viseltes öltönyét, aztán visszaestünk. Hej még ilyen esőt sem látott e világ! permete helyett pirosra festett kövek, leszaggatott emberi tagok, piros, meleg vér szitáltak le a földre. Csak én maradtam ép, meg a kapitányom. Megörzött az ég, vagy tán a gonosz. Mikor magamhoz tértem, ott láttam magam mellett a nyomorult embert — alétlan, halvány arcára a rácsapódó vér-permete piros, párolgó rózsákat festett. Megölhettem volna, hisz karjaim

épek voltak, mintha az ég is a bosszu kitöltésére tartotta volna meg; de nem volt hozzá lelkem. Ott hagytam a szétört lábamat a földön vonszolva, elvánszorogtam a legközelebbi házig, aztán feküdtem nagyon sokáig, eszméletlenül. Felépültem ugyan; de mi haszna? nyomorék lettem egész életemre. Hát aztán nem ok nélkül gyűlölm-e azt az embert? felelj!

Anyám nem tudott felelni, sirt. Meghatotta e szegény ember szomorú élettörténete.

Dani bácsi száttekintett égő vörös szemével.

— Nincs itt az én kicsi fiam? Kérdé indulatosan, fektéből felig felemelkedve.

— Nincs, kiment — válaszolt az öreg lassan.

— Akkor hát megcsaltatok. Ti is olyanok vagytok, mint a többi, gunyt üztök a szegény, ügyefogyott emberek föl.

— Ne higgye, Dani bácsi! részvételt fogadtuk minden szavát.

a beteg baragosan hadonázott száraz karjaival.

— Résztét, résztét! Nekem nincs részvétre szükségem. Huszonöt év óta kerülöm az embereket érette. Bosszu kell nekem! értitek: bosszu!

— A jóságos Isten majd megbünteti a kelmed rosszakaróit.

— Hiszen azt mondja a biblia is. De én mégis elébe helyeztem a földi büntetést. A fiatok megígérté, hogy bosszút áll érettem, ha nem lesztek. Küldjétek be, hadd emlékeztessem meg egyszer reá, másként meg a sirban sem tudnék nyugodni.

Nem volt más mód. utánam jöttek a kertbe s behívtak a beteghez.

Mikor bementem, már nem ismert rám. A növekedő láz elvette eszméletét. Kezével egyre hadonázott, fenyegetett egy látatlan valakit:

— Megalj csak, te sem viszed már sokáig, megbüntet az én kis barackoltványom. Igen, igen.

Megértettem: rólam beszélt, velem fenyegetőzött a a szegény.

Szülőim kiküldöttek újra játszani.

Azután még sokáig tusakodott; beszélt az emberekről, elhagyatottságáról, letört reményeiről, gondosan ápolat fájáról, szállingózó véres rongyokról, hitről, kárhózatról a szerint, hogy minő emlékek merültek fel háborgó lélkében. De mindez ugy összefolyt, hogy semmit sem lehetett belőle megérteni.

Egész éjjel tartott a láz s csak reggel felé csilapult le annyira, hogy szülőim nyugalomra térhettek. Mikor eltávoztak mellőle, mosolygott, mint a hogy az álmadó gyermek szokott: hosszan, boldogan.

Utolsó mosolya volt ez. Fölébredve, halva találták; de még akkor is a plafonra nézett, a vén bibliára, mintha végső szava is az lett volna: végy fel, uram, végy fel a te öröködbe.

Szegény jó Dani bácsi! ilyen szomorú volt élettörténete, melyet huszonöt éven át rejtgetett, takargatott a világ előtt s ha ez a gyötörő láz fel nem oldja nyelvét, tán le is vitte volna magával a sirba. Bizonyára: mert

nyei e megyét egykor hazarésznünk első, vezérmegyéjévé tették.

Említem-e azon más, a szónak mindennapi értelmében nem közigazgatási munkakörök, melyben a szorgalmas munkás zubbonyában kell hogy találkozzunk?

Nem akarván a t. t. h. k. gyűlés figyelmét farsztani, csak utalok a közoktatás és a közgazdasági kérdések tömkelegére, melyek megoldást, melyek életet várnak. S mindezt várják azoktól, várják tőlünk, kik egy vagy más irányban hírtvájk a közreműködésére.

Legyen jelszavunk: viribus unitis; segítsen mindenki közállapotaink kiépítésében, az erős segítsen hatékony közreműködéssel, a gyöngye hozza el csekély erőteltségét, mert nincs oly csekély erő, melyre szükségünk ne volna a nagy munkában és melyet fejlődő közéletünk számszorosán vissza ne fizetne.

A kiváló tetszéssel fogadott és főispánunknak mintegy programját tartalmazó beszéd után a vármegye közönsége nevében az alispán és a főjegyző üdvözölték. Csató alispán, mint a gyakorlati élet embere, kiváló gazdag tapasztalat alapján azzal kezdé beszédét, miszerint a közigazgatásnak oly sok irányu teendői vannak, miszerint azokat minden részletükben csak könyvekből megtanulni nem lehet, minélfogva a kinek tisztévé válik egy vármegyében a közigazgatást vezetni, annak ismerni kell a megye társadalmi és politikai viszonyait és tényezőit. Ily férfit nyert vármegyénk új főispánunkban, ki nemcsak ismeri a vármegyét, hanem ahhoz erős kötelékek is fűzik, oly férfiak utódja levén, kik megteremtési segítették azon szabad intézményeket, melyeken alapszik most Magyarország alkotmányos kormányzata. Őszinte kebelből kívánja, hogy az Isten ő méltóságát, mint tiszteletünkkel és szeretetünkkel környezetett főispánunkat jó egészségben és erőben évek igen hosszú során át éltesse.

A főjegyző kiemelte azon alkotmányos jelentőséget, melylyel az eskü tétel bír, melyet a főispán nem a kinevezését eszközölő miniszter, hanem egy felette nem álló, de rendelkezése alatt sem levő testület, a vármegye közönsége előtt tesz le, melynek sorsa, jobb jövője nagyobb részt az ő kezében van. A mai eskütétel napja, mely egyszerűsége és Felsége legalkotmányosabb királyunk megkoronáztatásának 26-ik évfordulója is, ősrégi vármegyénknek örömmünnepe képezi, nemcsak azért, mert alkotmányos tekintetben nagy jelentőséget tulajdonít a körében elhangzott eskünek, hanem mert azt legjobb fiainak egyike tette le, ki köztünk kezdte pályáját, a mi javunkért és elveinkért küzdött harcokban edzette erejét, ki ismeri helyzetünket, erőnket, fogatkozásainkat, ki nem csak az eskü szavaiért, hanem hazafias érzelmei mellett őseitől átszállott nemes kötelességérzetből teljesíti nagy feladatait, mely kötelességérzet példáit édes atyjától vehette, ki 18 évvel ezelőtt e helyen tette le főispáni esküjét. Ohajtja, hogy az egyetértés, béke s a kölcsönös bizalom által erőssé vált közszellem tegye sikeressé hosszú időn át közhasznú fáradozásait.

Az ismételt felhangzó eljenzések után a főispán megköszönte a bizalom tapasztalt nyilvánulásait s a jegyzőkönnyv hitelesítése után a gyűlés eloszlott.

Hát csak a kedves fák, melyek egyedüli bizalmas barátai voltak, nem beszéltek volna ki senkinek.

Ilyen fájalmi, ilyen gyótró sebeit voltak: egyik a lelken, másik a testen. E két közül egy is elég lett volna, hogy más embert kiszóltson az élők közül; de őt nem tudtak megtörni, néha a gyótralmak kalváriájává varázsolták az életet. Vegre is egy hatalmas meghűlést szegődtek társul s ez aztán felemésztette, mint a rozsdá a vasat.

Most már nyugszik a honi föld baltái alatt. Sirján nagyra nőtt a leszurt szomorú kőrifa. Lombjai között nyári délutánokon szomorú dall csattog a madár s aztán száll, alantai, ébresszeni. Mert hát az ilyen madárnak nincs más teendője, mint regélni: — örök életéről a sarkert lakóinak; hervadásról, gyászról az élőknek.

Vajjon, mit álmodik ez ismerős édes hangokra? Talán a kibékülésről, a teljes bocsánatról.

Igen, igen, eről álmodhatik, hiszen olyan nemes szíve volt, hogy nem tudta bántani határos ellenét, mikor mellette feküdt eszméletlenül.

Tölem is csak lázas, mámoros állapotában kívánhatta a bosszút.

Nem is telyesitem soha, rá bízom az Isten, hadd szolgáltaon igazat az egekben, ha ugyane szent örökre, a „vértanúk” mellé bejuthatnak az elnyomók, a „pogányok” is.

Algha, hanem hát így is megvannak bosszulva.

Ároktó F.

Bucszás báró Kemény Kálmán főispántól.

Vármegyénk közönsége illőnek tartotta, hogy személyes bucsuvétellel válják el köztiszteletben álló volt főispánjától. Folyó hó 5-re volt határozva ez ünnepélyes aktna, melyre Abrudbányáról, Vizaknáról, Gyulafehérvárról s a megye legtöbb részéből is igen szép számmal gyűltek össze a nagyméltósága tisztelői, összegyűlt a megyei tisztika, Nagyenyed város tanácsa és képvisellete, az összes állami tisztviselők stb., kik a megyéhez nagy gyűléstermében félkörben foglaltak helyet s ekkor Csató János kir. tanácsos alispán indítványára gróf Teleki Domokos vezetése alatt, egy nagy köldöség ment b. Kemény Kálmán meghívására, a ki a meghívásnak eleget téve megjelent a gyűlésteremben. Csató alispán nagyon szép, szívből jövő, meleg hangu beszéddel üdvözölte a bucsuzó főispánt, a ki hosszabb beszédben, meghatottan válaszolt. Megköszönte a vármegye közönségének, az ő személye iránt mindenkor tanúsított jóindulatát, melyről még olyankor is alkalmá volt meggyőződni, mikor párttusák zavarták meg képviselőválasztások alkalmával a megye békéjét. Fajdalmasau válik meg a megyétől, melyet az 1848-49. év viharai meggyengítettek, de mely az erős kötelességérzettel és lángoló hazafiaságból mindig tudott elég erőt meríteni, hogy a kiraly, a haza és a nemzet érdekeit ezen sok tekintetben eseponált helyen megvédi. Kéri a megye közönségét és tisztikarát, hogy tartsak meg eszentul is jó emlékeztűtkben, a miut ő is mindig örömmel emlékszik vissza a megyében töltött nyolc esztendőre.

A megindulás jeleivel elmondott beszéd után sokszoroson megújuló, zajos éljenzéssel adták a jelenlevők érzelmeiknek kifejezést, miközben a nagyméltósága többekkel kezét szorítva, eltávozott a teremből.

Délben egy órákor a nagyméltósága tiszteletére 150 terítékű banquet volt a régi városbáza termében, közéletünk jelentékeny tényezőinek jelenlétével.

A sok lelkes felköszöntő sorát Csató János alispán nyitotta meg a felségekre, s nyomban utána tiszteletünk tárgyára, a nagyméltóságára köszöntött poharat. Zeyk Daniél az új főispán élte mint hivatali elődjét, a meleg érzelmei hangján, a mit az ünnepelt szívvelyesen viszonozott. Még igen sok felköszöntő hangzott el, nagyrészt a nagyméltóságához intezve. Török Bertalan, a vármegye főjegyzője Zeyk Daniél új főispánra mondott felköszöntőt; dr. Kovacs Ödön pedig a nagyméltósága mélyen tisztelt neje-re a kegyelmes asszonyra, mint nagy honleányra üritette poharat, felkerve a nagyméltóságát, hogy az itt összegyűlt közbőség őszinte, mely tiszteletét a kegyelmes asszony előtt telmacesolni kegyeskedjék.

Ő nagyméltósága végül meghatottan mondott bucsut a tiszteletére összegyűlt közönségnek, melytől nehezen esett megválna.

Egyáltalán az egész bucsuzás lefolyása azt a befolyást tette mindenkire, aki annak tanuja volt, hogy a nagyméltósága s a vármegye közönsége és tisztikara közt, a kölcsönös tiszteletnek és szeretetnek viszonya áll fenn, s hogy mikor a nagyméltósága e megye kormányzásáról mondott le, Maros-Tordamegyét tartotta meg, nem egészen szívének sugallatát követte.

Nehéz napok.

Még élénken élnek lelkünkben ama nagy jelentőségű és az egész magyar társadalomra kiható események képei, melyek néhány nappal ezelőtt hazánk fővárosában lezajlottak. A hősi érények és költői dicsőség magasztalására lelkesült nemzet fényes ünneplésének egyes mozzanatai, újra meg újra feltámadnak képzeletünkben és biztató reményekkel töltönek el hazánk jövőndő sorsa iránt. Hiszen, ki tagadhatná, hogy az élénk szabadság szeretet és a szellemi fenség tisztelete biztos zálogai egy nemzet életképességének és fejlődő nagyságának; hogy az a társadalom, mely multja nagy alakjai és eseményei emlékét kegyelettel őrzi, nemes és messzekiható misszióra van hivatva a népek nagy családjában.

Am, azért ne feledjük, hogy azok a hazafias és általános emberi érények, melyek a nemzetek és társadalmak jövőjének fundamentumát képezik, a szabadság szeretet és a szellemi nagyság apoteosisában nyilatkozó kulturális erő nem az emlékszbrok lábainál, nem momentán fakadnak fel, mint egy varázsbottal megérintett sziklából a víz. Az a lelkesedés, az a hangulat, mely csak ebből a forrásból táplálkzik, nem ment meg hazát és nemzetet; eltűnik gyorsan a mint jött és semmiképen nem megy érény számba.

Az emberi és polgári érények igazi forrását nem a történeti emlékekben, nem a hideg néma kővekben és festett vásznon kell keresnünk, ezek csak muló jelei amaz érények megnyilatkozásainak, hanem ott azokban a zajtalanul működő kicsiny társadalmi körökben, melyek az ifju nemzedéket az életre előkészítik. E kis társadalmak, az iskolák képezik azt a talajt, melyből az államot és nemzetet fenntartó érények: a hazafias lelkesedés, a jellemzilárság, jogérzék, kulturális törekvés, valláserkölcsi tisztaság és a többi, életre kellnek és kifejlődnek.

Talán keveseknek jutott eszébe, hogy mi-alatt künn a nagy társadalmat a hazafias ünnepek láza ejté izgalomba és vonta el a mindennapi élet nehéz munkájától, addig a nemzeti nagy-

ság e kicsiny műhelyében a közelgő „nehéz napok” árnyéka nagyot és kicsinyt, tanárt és tanuló fokozott munkásságra, kétszeres buzgalomra serkentett. Az iskolai év vége felé jár. Közeledik a szellemi aratás ideje; a vizsgák, kolokviumok és a számadás és számoltatás sok egyéb más nemeinek kritikus pillanatai ott kísértének a közelben. És ki ne tudná, hogy ilyenkor minden órának terhe kettős súlylyal nehezedik tanító és tanítvány vállaira. A tanító hivatás küzdterhes volta csak ilyenkor tapasztalható igazán, midőn a tanár sokak által irigyelt cenzori minőségében az arató napszámós fáradságával szedegeti, gyakran tövises és dudvák közül keresgeti, és kötözgeti a kalászokat, melyek az általa nagy buzgalommal, testet-lelket emésztő gondokkal hintegetett megvakból tanítványai belvilágának hol termékeny, hol sivár talajában felnevekedtek. Valóban alig ellensúlyozhatja e fáradoalmak és mindig kimaradhatlan szomorú tapasztalatok keserű esetét a gyönyör, melyet fogékonyabb lelkű növendékeiknél elért szép sikerének szemlélete szívének okoz.

És a tanulók? Bizony rájuk nézve sem aranjuez-i napok ezek! A gondtalan, vidám örömkö alig jutnak szóhoz az egyszerű komoly képet öltött muzsa fáradhatlan deklamációitól. Valami ünnepélyes hangulat száll meg ilyenkor minden tanuló ifjut, jót és rosszat egyaránt, felfokozva lelki erőt, energiát öntve beljűk, sarkalva a lelkiismeretet és önérzetet, részint, hogy neveik a dicséretnek közölt emlegettessenek, részint, hogy kipótolják az elmulasztottakat és ez által elhárítsák maguktól a villámokat, melyeket a nehéz napok végső órái rejtegetnek magukban.

És nem kevésbé neheznek e napok meguk a szülőkre nézve is, kik közül sokakat nem ok nélkül aggaszthat a sejtelen, hogy annyi kínos verítékekkel szorított filléreit hiában áldozta féltő gondolat kísért gyerekének neveltetésére: a szomorú eredmény egy elveszett, soha vissza nem szerzhető esztendő.

Nem azért szóljuk azonban ezeket, hogy talán felesleges keserűséget keltsünk a szívekben. Sőt, feltétlenül bizunk a hanyagabb tanuló is e napokban megszálló kötelességérzet, ambíció és tetterő sokra képes hatásában. Reméljük, hogy e tanulói érények együttes működése megtermi a maga gyümölcseit, kipótolva az elmulasztottakat. Még nem késő.

Levelezés.

Verespatak, 1893. június 6-za.

A nagyító ügye. — Majális.

Mint a mult levelomban is említettem, a nagyító ügy végre valahára rendbe jön. A pénzügyminiszter ur a nagyméltósága a nagyító rekonstrukciójára volt szives 20000 frtot oly formán kölcsönözni, ha ezen összegért a nehezék pénzalap értékpapirjaival jót áll és azt 10 év alatt kamat nélkül, 2000 frtos részletekben visszafizeti. A nehezék pénzalap ez ügyet legutóbbi közgyűlésében tárgyalta s egyhangulag megszavazta a kivánt 20000 frtot, sőt többet, mert a kornai tő felépítésére is megszavazott 5000 frtot, oly formán, hogy ezen összeget is a magas kormány kamat nélkül előlegezze, melyet a nehezék pénzalap 10 év alatt visszatérít. 100 éves fennállásának jubileumát szebben a nehezék pénzalap meg nem ültette. Egy részint tulajdonképpen kötelességét teljesítette ezzel, de főképpen egy bányaközség jövőjét biztosította s ezzel, a nehezék pénzalap gyarapodását is előidézi, mert ezen megszavazott 25000 frt okserű, dusan jövedelmező, rég ohajtott beruházás. Nagy köszönettel és hálával tartozunk a magas kormányknak is atyai gondoskodásáért s különösen országgyűlési képviselőnk Lukács László a méltóságának, ki fáradságot nem ismerő buzgalomával kivirta ezt mit Verespatak 14 év óta ohajt.

A mostani esős időknek, reánk nézve jó hatása van, mert örömmel tapasztaljuk, hogy tavaink színültig telvék. Most csak jó bánya és jó zuzérc kell s a 4 sovány esztendőt Verespatak az idén kihaveri.

A 64 cs. és kir. ezredparancsnoksága az Abrudbányán lévő egyik zászlóaljának felvidítására, zenekarát Szászvárosról Abrudbányára küldte. Az abrudbányai zászlóalj parancsnaka ezt velünk civilekkel is ohajtotta megosztani, a miért azt galvaleros nagylelkűséggel úgy az abrudbányai, mint a verespataki polgárságnak, mérsékelt tiszteletdíj ellenében fel is ajánlotta. A verespataki ev. ret. leányegyház, mely egyháza javára egy majális akart rendezni, ez alkalmat felhasználva a zászlóalj parancsnokságot felhírte zenekarát a majálisra átengedni, mit a zászlóalj parancsnok készséggel meg is ígért. Két napig nem is volt másról szó közönségünkben, mint e majálisról, de leg-

inkább gal vár König eluöke tot kapt nekar a E föfelügye vizsgálm nál divó atrudbáz az itteni lehető s zenekarra Kay Feri egy mely nál nemzetisé teligencia juk, poati baratságo azt. A tis ref. leány V felkérjül nepélyes jai a tiszta intézetek, méltósága kalmából. — Daniel Lónhart nos erséki rokonságot ket báro életünk N főispáni sz zölve, sok bátyád Mi megyei fő begyuit fő kartársat kívánnak. — Fő tet adott v a „Két Ha ken és vidá főispán O Bertalan a közönségere Gyula az o tisztviselőkr Havas Gyul sokért, dr. b. Kemény mánerét és ért és jegy Varó Feren gr. Bethlen tosziban az — Az közelebbi s tartani, alke nevezetes r rendezetteb zetesen n sak a dele mi szolgálje gylmezteve veteli szánd hó 20-kaig sák. E beje szállás szük kadas elker — Ké vincezen, Ze hó 9-én tar független g tása biztosn Lőrincz, he Károly, hel f. hó 10-re dást megsza — A sétatéri nyá elhalasztottá június 21-d delután 6 ó ja hirdetni — A E Ersebet lett ki — Hy fősági számtisz pótné szép és

inkább a katonazenéről s mindenki érthető kíváncsisággal várta a június 1-ét. Hanem: ember tervez és — báró König végez. A majális előtt két nappal u. i. rendezőség elnöke Tóth Kálmán, azon leverő hirt tartalmazó táviratot kapta az abrudbányai zászlóalj parancsnokságtól: a zenekar a majálison közre nem működhet.

Ennek oka pedig az volt: báró König gyalogsági főfelügyelő Szászvárosra volt érkezendő jun. 1-ére ezredvizsgálni s azt zenekar nélkül megtenni — a katonáknál divó felfogás szerint — teljes lehetetlen. Biz ezt az abrudbányai zászlóalj parancsnok ur is eléggé sajnálta, de az itteni ev. ref. egyház is, mely ennek reményében meg lehetőségekbe verte magát, s hirtelenében kellett neki zenekarról gondoskodni.

Kapott is igen jó zenekart: Gyucz és Ampoiczán Feri egyesült zenekarát és egy oly majálist penderített, mely nálunk valóságos esemény számba megy. Vallás és nemzetiesség külsősége nélkül részt vett ott Verespatak intelligenciája s a jó zenekar, szép hölgyek, jó étel és italok, pontos és gyors kiszolgálás, valamint az itt divó barátságos egyetértés: fésztelem és igen kedélyessé tette azt. A tisztajóvedelem 108 frt 61 krt tett, mi a szegény ev. ref. leányegyháznak igen jól fogott. r. l.

Vegyes hírek.

Lapunk t. előfizetőit és hátrálékosait felkérjük az előfizetések szíves megújítására.

Tisztelgés Zeyk Dániel főispánál. Az ünnepélyes főispáni beiktatás után, a megyei bizottság tagjai a tisztséggel az állami, egyházi, városi hatóságok, tanintézetek, a honvédség tisztikara sorban tisztelgtek ő méltóságánál, üdvözölve díszes állása elfoglalása alkalmából.

Üdvözlések. A távolból is sűrűn üdvözölték Zeyk Dániel főispant reszint sürgönyben, reszint levél útján. Így Lónhart Ferencz, Szász Domokos püspökök, Moldovanu János erseki helynök, számos képviselő társa, jó barátja és rokonságának tagjai. Ezek közül kettőt közlünk. Az egyiket báró Vay Miklós, a főrendi ház elnöke, politikai közéletünk Nestora küldte, mely így szól: Díszes hivatalodnak, főispáni székednek elfoglalása alkalmából szívesen üdvözölve, sok szerencsét kíván annak folytatásához öreg batyád Miklós. A másik sürgönyt báró Vay Béla, borsodmegyei főispán intézte következőleg: a fővárosban egybegyűlt főispánok beiktatásod alkalmából mint legújabb kartársat szívélyesen üdvözölnek, működésedre alást kívánnak.

Főispáni banket. Új főispánunk díszes bankettet adott vendégeinek, kik mintegy 200-an jelentek meg, a „Ket Hattyu” nyári helyiségeiben. A banket igen élénken és vidáman folyt le. Poharköszöntőket mondtak: Zeyk főispán O Felségére, Csató alispán a főispánra, Török Bertalan a kormányra, br. Kemény Geza a vármegye közönségére, dr. Mohay Sándor az alispánra, dr. Werner Gyula az orsz. képviselőkre, dr. Szász Károly a megyei tisztviselőkre, Kovács Gyula az állami tisztviselőkre, dr. Havas Gyula a Bethlen kollegiumra, Kiss Bálint a városokért, dr. Varró Laszlo a honvédségért, dr. Kovács Ödön b. Kemény Gezáért, Fogarasi Albert br. Kemény Kálmánért és kedves nejeért, gr. Bethlen Sándor a főjegyzőért és jegyzőért, Csató alispán gr. Bethlen Balintért, Váro Ferenc özv. Zeyk Károlynéért, Kerekes Samu és gr. Bethlen Balint főispánunkért, Kiss Bálint, igen szép tosziban az egyetértéssel. A lakomának 4 óra után volt vége.

Az alsófehérmegyei orvos-gyógyászok egyet közlelbi szakülését, július hó 3-án Vizaknán fogja megtartani, alkalmat kívánván nyújtani tagjainak, hogy ezen nevezetes régi magyar várossal s az erdélyi részek legrendezettebb sőtürdő telepével s érdekes tavaival tüzetesen megismerkedjenek. Nagyenyedről a tagtársak a délelőtt fél kilenc órai gyorsvonattal indulnak, mi szolgáljon az egyebinnen felszálló tagtársaknak figyelemzetesül, kik ezen uton arra kéretnek, hogy részvételi szándékukat mielőbb, legkésőbb azonban f. június hó 20-ikáig az egyetelnőségénél levelező-lapon tudassák. E bejelentés tekintettel a megnyitott fűrdőveljáró szállás szükere nemcsak calszerű, de kellemetlen tennakadás elkerülése végett, okvetlenül szükséges is.

Képviseleválasztás lesz folyó hó 14-kén Alvinczen, Zeyk Daniel lemondása folytán. A választók f. hó 9-én tartott értekezletben báró Kemény Gezá, a független gondolkozású főurat jelölték, kinek megválasztása biztosnak tekinthető. Valasztási elnök Szalánczy Lőrincz, helyettese: Batta Bertalan, jegyző: Benedek Károly, helyettese: Székely Lehel. A programmbeszéd f. hó 10-re volt kitűzve, de a közbejött árvíz a közlekedést megszakítván, el kellett halasztani.

A nagy-enyedi Daloskör tegnapi kitűzött sétatéri nyári multságának az idő nem kedvezett, tehát elhalasztották valamely következő szép napra, legkésőbb június 21-dikére. A kinalkozó alkalmas napon, délkor és délután 6 órakor, az Órhegyről, hármás taracklövés fogja hirdetni a multság megkezdését.

A helybeli polgári leányiskola igazgatójává Dömök Ersebet lett kinevezve Balassa-Gyarmatról.

Hymen. Waldmann Antal m. kir. posta és távirat igazgatója számtiszt Kolozsvárról, eljegyezte e hó 4-én özv. Grünfeld Lipót né szék és kedves leányát, Malikát.

Árvíz. A Maros, Küküllő, Ompoly és mellékvezei a pár hét óta esőzés folytán nagy károkat okoznak Enyedtől Alvinczig. Gáldtő, Kozslárd, Váradja, Táté, Alvincz elötte, Gyula-Fehérvár vizzel körülveve, a portusi hid veszélyeztetve lett. Váradján 70-nél több ház dőlt össze. Kaszálókön, kukorica vetésekben pótolhatlan a kár.

Nyilvános számadás. A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyet által, május hó 22-én rendezett nyári multságán elkelt 186 drb. 50 kros jegy 93 frt, felülfizetésekbe befolyt 32 frt 50 kr, összesen 125 frt 50 kr, ebből kiadás volt 85 frt 85 kr, maradt 39 frt 65 kr. Felülfizetni kegyeskedtek: Benedek Sámuel 7 frt, Seress Atilla 2 frt, Vajda Péter 2 frt, Gáspár János 1 frt 50 kr, id. Winkler János, Egy hatagú család, dr. Magyarai Károly, ifj. Cirner József, Korbuly Bálint, dr. Winkler A. Kovács Gy, Bójtó Zs. 1—1 frt; Neuman G., Dunai Albert, Gázi József tanár, Papp Gyula, Lux András, br. Kemény Endre, Sebestény Sándor, Feiller Lázár, Ince István, Már Ferencz, Szombat Samu, Muzsnai István, Mezei K., Baráth S., Geraszim E., Tökés I., Jakab Károly, Herdégén Ferencz, Deuts David, Bádi Károly, Kövér János, Harmath Antal és Horváth József 50—50 kr, Fenehel Simon 30 kr, Mészáros Gyula 20 kr, mely felülfizetésekért fogadják a parancsnokság halás köszönetét.

TANÜGY.

Nyilvános vizsgálatok és ünnepélyek rendje a nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskolában 1892—93. isk. év végén, június havában.

A) **A theologiai akadémia vizsgálatai.** 19-én d. e. 8—10 óráig Dogmatika III. IV. th., 19. d. e. 10—12-ig Köz. egyháztörténelem I. II. th., 19-én d. u. 3—4-ig Homiletika II. th., 19-én d. u. 4—6-ig Ujszövetség története I. II. th., 20-án d. e. 8—10-ig Ókori bölc. történelem I. II. th., 20-án d. e. 10—12-ig Magyar prot. egy. tört. III. IV. th., 20-án d. e. 3—6-ig Ujszövetségi exegesis és hellennyelv I. III. IV. th., 22-én d. e. 8—10-ig Neveléstan I. II. th., 22-én d. e. 10—12-ig Közegészség III. IV. th., 22-én d. u. 3-tól fél 6-ig Ujszöv. biblia és gyakori. bibl. magyarázat III. IV. th., 22-én d. u. fél 6—7-ig Enciklopedia I. II. th., 23-án d. e. 8—12-ig Ethika története, Katechetika és Cura past. III. IV. th., 23-án d. u. 3—5-ig Oszövetségi exegesis II. III. IV. th., 23-án d. u. 5—7-ig Hébernyelv, pályázattal I. th. Vizsgálatok helye a theol. nagyterem.

B) **A gimnázium vizsgálatai.** Osztályozó vizsgálatok (az illető osztály rendes tanterében). I. osztály: vallás, magyar, latin június 15-én d. e. 7—11. óráig; földrajz, mennyiség, geometria 17. d. e. 7—11. II. oszt. vallás, magyar, latin jun. 19. d. e. 7—11.; földrajz, mennyiség, geometria 15. d. e. 7—11. III. osztály: vallás, magyar, latin, német 16. d. e. 7—11.; történelem, földrajz, mennyiség, geometria 19. d. e. 7—11. IV. o. tört., természetrajz, mennyiség, geometria 16. d. e. 7—11.; vallás, magyar, latin, német 20. d. e. 7—11. V. osztály: német, történelem, természetrajz, mennyiség, tan. 20. d. e. 7—11.; vallás, magyar, latin görög 17. 7—11. VI. osztály: német, latin, természetrajz, mennyiség, tan. 19. d. u. 3—7.; vallás, magyar, történelem, görög 16. d. u. 3—7.; VII. osztály: vallás, német, történelem 20. d. u. 3—6.; magyar, latin, görög 15. d. u. 3—6.; természet, mennyiség, bölcselet 17. d. u. 3—6. (VIII. oszt. mindenik tárgyból lefolytak május 10., 12 és 25-én.)

Évzáró vizsgálatok, pályázatok, jutalmazások a rajzteremben. Június 22. d. e. 8-tól 11-ig I. o. latin, számtan, geometria. 22. d. u. 3—6. II. o. latin, mennyiség, tan. 23. d. e. 8—11. III. o. latin, német, magyar. Jun. 24. d. e. 8—11. IV. o. mennyiség, tan, természetrajz, német. Jun. 24. d. u. 3—6. VI. o. latin, magyar, történelem. Jun. 26. d. e. 8—11. V. o. latin, természetrajz, görög pályázat. Jun. 26. d. u. 3—6. a VII. és VIII. o. pályázatai. Jun. 28—29-én szóbeli érettség vizsgálat a tanári gyűlésteremben. A testgyakorlások általános versenyek, jun. 11. d. u. 4 órakor a tornakertben, Rendkívüli tárgyakból (francia és angol nyelv) jun. 23-án d. u. 3—6-ig a rajzteremben.

C) **A tanítóképző vizsgálatai.** Június 11. d. u. 3—4. Testgyakorlás I.—III. o., június 12. d. e. 7—10. Természetrajz I.—III. o., június 12. d. u. 3—6. Mennyiség-tan I.—III. o., június 13. d. e. 7—12. Test-, egészség- és lélekt. I. o. Földrajz I. II. o., június 13. d. u. 4—7. Gazdaságtan I.—III. o. Fizika III. o., június 14. d. e. 10—12. Módszer- és neveléstan II. III. o., június 16. d. e. 8—12. Magyar nyelv és irodalom I.—III. o., június 17. d. e. 7—12. Vallás I.—III. o. Tört., alkotmányt. II. III. o., június 20. d. e. 7—11. Enek és zeneelmélet I.—III. o., június 20. d. u. 3—6. Zene I.—III. o., június 21. d. e. 8—10. A tanévi eredmény kihirdetése. A IV. osztály évváró vizsgálat minden tantárgyból május hó 10-ikén folyt le; a szóbeli tanképesítő vizsgálat június hó 26 és 27-ik napjain fog megtartani a tanári teremben. A képezdei önképzőkör és dalkör évváró ünnepe június 18. d. e. 7—10-ig a zeneteremben.

D) **Az elemi iskola vizsgálatai.** Június 11. d. u. 3—4. Testgyakorlás. 3 és 4. o. növendékei. Június 15. d. e. 8—11. A második o. a nagy teremben. Június 15. d. u. 3—6. A gyakorlóiskola o. a nagy teremben. Június 16. d. e. 8—12. A harmadik o. a nagy teremben. Június 17. d. e. 8—12. A negyedik b) o. a nagy teremben. Június 17. d. u. 3—7. A negyedik a) o. a nagy teremben.

E) **Nyilvános ünnepélyek.** Június 18-án d. u. 3 órakor az önképzőkörök évváró ünnepe a nagy teremben. Június 21-én d. u. 4 órakor az isk. év ünnepélyes bezárása a nagyteremben. E napon d. u. 2. órakor az intézet összes gyűjteményei megnyitnak a látogatóknak.

Közönség köréből.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Abrudbányán 1893. évi május hó 25-én esteli 8 órakor Palencsár Mihály vendéglős ur egyik szobájában Vasárhelyi Lajos és Zsigmond Ferencz urak között felmerült becsületbeli ügy tárgyalása végett.

Jelenlevők:

Vasárhelyi Lajos, Zsigmond Ferencz,
mint kihívó részéről: mint kihívott részéről:
Makaveiu Péter, Roth Ferencz
és Kadár János.
és
Sturm Mihály.

Mely alkalommal nevezett megbízottak az előzetesen történt megbeszélés folytán a fentmondott helyen és időben Vasárhelyi Lajos és Zsigmond Ferencz urak között felmerült becsületbeli ügy tárgyalása céljából összejöttek.

Mielőtt ez ügy további tárgyalásába becsátkoztunk volna, Zsigmond Ferencz ur kihívott megbízottjai Roth Ferencz és Kadár János urak kijelentik, hogy Zsigmond Ferencz ur bármely elkövetett sértésekért hajlandó bárkinek is elégtételt adni, de jelen ügyben, Vasárhelyi Lajos urral szemben, mindaddig, míg a helyi rendőri hivatal utján magát az elkövetett bélyeg-sikkasztási vád alól s közelebbről pedig a városi tanács hivatalos helyiségében Székely János leváltárnok ural történt összejövetés alkalmával Székely János urnak azon kijelentése, hogy „stempel tolvaj” ez alól is nem tisztazza magát alaposan, addig kihívott Zsigmond Ferencz ur vele lovagias elégtétel adására nem tartja magát hivatottnak s ennek alapján a fentírtak alapos tisztázása előtt ez ügyet a becsületbíróság döntése alá bocsátani is vonakodik.

Makaveiu Péter és Sturm Mihály, mint Vasárhelyi Lajos ur megbízottjai a fenti nyilatkozatot tudomásul veszik s erről a további teendőik céljából ügyfelüket értesítik.

Jelen jegyzőkönyv egy-egy példányban feleknek leendő kézbesítés végett lemasolatván, a jegyzőkönyv bekezesített és aláíratott.

Kelt mint fent.

Makaveiu Péter.

Sturm Mihály.

Roth Ferencz.

Kadár János.

Fennebb közölt jegyzőkönyvből, mit a Vasárhelyi Lajos ur megbízottjai is aláírtak, ók maguk is meggyőződhetek arról, hogy én az elérték adást mi okból utasítottam vissza. Ha a megbízott urak ennek dacára, mégis jónak látták a „Pesti Hirlap” május 30-iki számának „Nyiltér”-ében közölt „Nyilatkozat”-ukat kiállítani, mely szerint a felmerült becsületbeli ügyet megbízójuk részéről a lovagiaság szerint elintézetnek nyilvánítták, az egészen az ók dolguk, de hogy Vasárhelyi Lajos ur, a helyett, hogy az ellene felhozott vádak alól magát tisztáznai még csak meg is próbálta volna — a mit nem is tehet, miután az egész város tudja — a megbízottak által kiállított nyilatkozat alapján még sértetgetni mereszlek, csak annyit jegyzek meg, hogy méltatlanabban soha senki nem hivatkozott „a mivel közönség”-re, mintó; — éppen ezérséretegetéseit számba sem véve, visszautasítom.

Köszönje tanácsadóinak, kik ez ügybe — hivatásuk ellenére — belekergették, hogy valóban eltakargatni szükséges ténykedéséről a „feledés fátylát” — lenti jegyzőkönyv közreadása által — fellebbenteni kénytelen voltam.

Abrudbánya 1893. június 1-én.

Zsigmond Ferencz,
tanító.

Figyelemzetés szőlősgazdáinkhoz.

A szőlőlevél atka-Phytopus vitis, szőlőink állandó lakója, mint azt a jelenségek mutatják ez évben szokottnál nagyobb mennyiségben lépett fel. Ezen parányi alig 0-15 mm. hosszú, hengerdéd, négy lábú, igen fúrge rovarkának szurásai következtében a szőlőlevél alsó lapján keletkező nemezhhez hasonló képződményt szőlősgazdáink közül még ma is sokan új szőlőbetegségnek vélik, még többen pedig azt a peronosporával tévesztik össze.

Noha már a múlt évben lapok utján törekedtem szőlősgazdáink e tekintetbeni kételyeit eloszlatni; mivel azonban ez idén is már több oldalról érkeztek hozzám szőlőlevél küldemények, szó és levélbeli kérdézőkódások azért, szükségesnek látom a t. szőlősgazda közönségnek következőket becses figyelmébe ajánlani.

A szőlőlevél atka szurásai következtében a szőlőlevél alján keletkező nemezesedést a következőkből lehet legkönnyebben fölismerni.

Mig az említett rovarka szurásai következtében a szőlőlevél alsó lapján már kora tavasszal észlelhető kisebb-nagyobb, kezdetben piszkos fehér, később barnába átmenő, kézzel le nem dörzsölhető foltok keletkeznek és ezeknek átellenében a levél felső lapján pedig igen jellegző dudorok származnak, addig a peronospora jelenségei — több évi észleletem szerint — az időjáráshoz mérten nálunk csak július hó elején kezdenek mutatkozni, akként, hogy a szőlőlevelek alsó lapján, kezdetben a levél főbordáinak mentén, később a levél egyéb részeire is átmenőleg, fehér cukorporhoz hasonló, kézzel könnyen le-dörzsölhető képződmények keletkeznek. Ezekkel szembe a levél felső lapján kezdetben sárga csíkok és foltok állanak

